

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana : Duminec'a.

Pretiuu abonamentului :	Pretiuu insertiuniloru :	Correspondintele se se adreseze la Redactiunea dela
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte	„BISERIC'A si SCOL'A“
„ „ „ „ „ jum. anu 2 „ 50 „	4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	Er banii de prenumeratiune la
Pentru Roman'a si strainetate pe anu 7 „ — „		„TIPOGRAFI'A DIECESANA IN ARAD.“
„ „ „ „ „ j. a. 3 „ 50 „		

Numerulu viitoriu va fi ultimulu numeru, ce scótemu in anulu curinte. Rugamu dar pre on. abonenti se binevoiasca a-si renói abonamintele loru de timpuriu, pentruca jurnalulu se se póta spedá regulatu si fara intrerumpere.

■ *Totodata rugamu pre toti onorabilii abonenti in restantia cu pretiuu fóiei, ca se-si achiteze cât mai cu graba detori'a loru.* **■**

Ar ad, 19/31. Decemvre 1882.

Redactiunea.

Scól'a ca isvoru alu misericordiei.

Dóra nici unu poporu alu Europei nu are se invinga atâte piedeci intru desvoltarea sa culturala, câte are poporulu românú ! Caus'a la acele piedeci este pusetiunea nóstra geografica. Românulu dintr'o parte a infruntatu cu succesu atacurile sangeróse ale Semilunei in decursulu mai multoru veacuri ; dintralta parte, nepermitiendu-i timpulu se stée in contactu directu cu desvoltarea culturala din spre vestu, a remasu inderatulu neamuriloru civilisate ; dar cu un'a inse totusi s'a potutu laudá mai multu de cât ori care poporu din lume, si aceea calitate frumósa i-a fost moralitatea, pre care i-a conservatu-o cu taria biseric'a sa nationala.

Profeti mintiuosi au fost in tóte vremile, dar de a-rendulu au trebuitu se dispara, pre-cum dispere fumulu. In dilele nóstre laudat'a civilizatiune a veacului luminiloru este amaru bantuita de atari profeti, si acesti'a sunt, cari sub flamur'a falsa a ratiunei si-batu jocu de moralitate si cu unu feliu de sarcasmu mi-ti ficséza pre cei ce se-incérca a-i aduce la calea veritatii. De aici se ivesce necesitatea ca noi Românii, cari abia suntemu la calea jumetate a civilizatiunei, se lucràmú din tóte poterile pentru-ca poporulu nostru se se cultiveze, dar numai pre bas'a moralitatii strabuniloru nostri, cà-ci insusi Socrate invétia pre poporulu seu, cà *numai aceea sciin-*

tia este sciintia, care se baséza pre moralitate, si éراسi numai aceea moralitate este morala, care se baséza pre sciintia. Moralitatea strebuniloru nostri si-are de basa sciinti'a propagata de catra insusi mantuitorulu, prin armare noi avemú numai datorinti'a se conservàmú aceea moralitate si se luminàmú poporulu pre bas'a acestei'a.

Biseric'a si scól'a ni-au mai remasu inca neatacate in sanctuariile loru de catra inimicii malcontenti ; deci aici ni-este terenulu ca se lucràmú, se zidimú in poporulu nostru moralitatea. Biseric'a si-are càile sale, care nici-cand nu e bine se le parasimú ; atunci va fi fal'a preotimei fala adeverata, cand si-va mantiné poporulu in moralulu crestinescu ! — Nu mai pucina datorintia are scól'a se lucreze in sensulu acest'a, si scopulu se póte ajunge mai bine, déca invetiatorulu de ori ce categoria se va nisú ca *se faca din scól'a sa isvoru alu misericordiei*, pentru-cà din misericordia infloresce plant'a cea nobila, care se numesce moralitate, adeca *decorea crestiniiloru.*

Fratii invetiatori sciu cum trebuie se purcéda intru incuibarea misericordiei ; dar vor fi si intre densii unú la cari li-va prinde bine déca, in casulu celú mai reu, prin sirurile urmatorie li-se va impropetá in memoria, ceea ce au datu uitarei.

Nu este nici unu studiu, din care invetiatorulu consciu de chemarea sa se nu póta afla materialulu acomodatú spre a stirni si inradaciná in prunci misericordii'a. Mai acomodate mi-se paru inse religiunea si istori'a naturala. Spre ilustrare, câteva esemple : Bolnavulu care zacea pe drumulu ce duce dela Ierusalimu in Ierichonu afla misericordia la Samarineanulu ; faceti si voi prunciiloru asemenea ! — Dar cum vom poté luá panea din gur'a filorú si se o dàmú caniloru ? Muierea raspunde, cà si canii manca din farimaturile, ce cadu de pre més'a filorú ! Mantuitorulu i-dice : credinti'a ta te-a mantuitu, mergi in pace ! Éta.

dar cum ni-arata mantuitoriulu insemnatatea misericordiei! etc. etc.

Cand vorbim in istori'a naturala despre animale, sciutu este ca facemu deosebire marcata intre animalele domestice si cele selbatice. Vorbindu in specialu despre cele domestice, ne oprimu spre esemplu la bou, vaca, ori calu; si unulu si altulu ni-facu servitie in diferite moduri. Dar omulu celu neintielegatoriu, punendu prea multa povora pre caru, bate animalulu pentru-ca se traga. Cine este aici de vina, omulu sau animalulu? Totu prunculu va raspunde, ca omulu, si va partenii pinto facia durerosa pre neintielegatoriulu animalu! — Inainte de ce damu pruncii la scola, aflamu destule esemple din istori'a naturala, prin care potemu stirni intrensii misericordii'a. Vedemu pe unu pruncu prindiendu fluturi, si apoi omorindu-i. Déca lu-intrebamu pentru ce i-omora, atunci nu scie se raspunda; ér déca lu-intrebamu ca cine l'a facutu pre bietulu fluture, atunci sta incremenitu. Spune-i invetiatoriule, ca si pre acestu fluture l'a facutu Ddieu, deci numai Ddieu are dreptu la vietii'a lui; si atunci prunculu simtiesce in sine cev'a, care semena cu electrul, si acelu cev'a de siguru este incoltiend'a misericordia! Prunculu vediendu o albina sau unu vespe ambla se-ii ucida, ca-ci a auditu dela nepriceputi, ca aceste musica! rezultatulu e, ca prunculu le ucide, ér la din contra lu-musica. Esplika-i invetiatoriule, ca scopulu albinei sau a vespelui nu este se musice, ci ele si-cauta lucrulu loru; nu le conturbá, ca atunci nu te voru musicá. Prunculu te va intielege si va deveni celu mai de omenia omu in lume!

Cele alalte studie inca oferu materialu destulu de acomodat pentru scopulu indigitatu; lu-sciti DVóstra prea bine, practisati-lu si veti aflá, ca acompaniati fiindu de catra preoti pre incetulu veti observá prefacanduse poporul nostru in poporu, carele va luptá cu dibacia contra celoru ce se vor abate dela sacrulu principiu: „Fá altora, ce doresci se-ti faca tie altii“! Atunci moralitatea va guverná intre noi, si fiindu luminati de lumin'a adeverului eternu vomu poté contrastá la ori ce obstacule ce ni-s'ar pune in calea, pre care potemu inaintá catra fericire!

Unu amicu alu scóloru.

Cuventare la Nascerea lui I. Christosu

(Nascerea Dlui este serbatóre de bucurie a omenimeii.)

Nu ve temeti! cáci éta vestescu voua bucurie mare, care va fi la tot p. porulu. Cáci s'a nascut astadi mantuitoriulu care este Christosu Dlu in cetatea lui David. Luc'a c. II. v. 10—11.

Cu ajutoriulu lui Ddieu ajunseram a ne desteptá in deminetti'a celei mai mari serbatóre de bucurie. Am alergat la acestu locu sántu I. Crestini, cu inim'a plina de bucurie, ca multiemindu lui Ddieu, se ne bucuram impreuna de fericirea nóstra. In prim'a versta

a vietii, in frageda copilarie, cand facultatile nóstre nu erau inca dezvoltate, ér inim'a nesimtitóre, spre a cuprinde si apretui dupa meritu acésta mare serbatóre — inca sentiam o nespusa bucurie la sosirea Nasterei Diui, ba chiar, far a sci noi caus'a, cu nespusa bucurie laudam in cantarile nóstre intruparea mantuitoriului I. Christosu.

Acuma cand nu mai suntemu copii, cand avem cunosciintia despre insemnatatea dilei acesteia, cand prisosinti'a daruriloru ei ni s'a prefacutu in convingere tare, acuma dicu: cantarile nóstre de lauda sunt mai sonóre, simtiemintele mai vialé ér rugaciunile mai calduróse. Cugetarea ca adi s'a nascut mantuitoriulu, redica omulu din letargi'a egoismului seu materialisticu, impaca pe suferindulu nefericitu cu neajunsurile lumei, si varsa balsam de mangaere in inimile celoru invrasbiti.

Acést'a di de serbatóre, este serbatórea cea mai mare; adi atât in colibe cât si in palaturi, atât in catedralele cele pompósa cât si in bisericile mici si simple se aude unica cantare „marire intru cei de susu lui Ddieu, si pre pamentu pace între ómeni buna voire“ (Luc'a c. II. v. 14.) Maiestós'a melodie a acestei cantari nu va amuti pan' va stá religi'a crestina, pana se vor mai gasi ómeni culti si liberi ca se o marturiséscu.

Si ve intrebú: óre ar poté fi altcum? nu-e óre lucrulu naturalu, ca in diu'a aceea in care prevedinti'a a trimisu in lume pre mantuitoriulu Christosu, omenimea se-si concentredie tóte simtiemintele sale in unu singuru simtiementu de bucurie si multiemire?

Asia este I. A! Si eu m'am urcatu pe amvonulu acest'a spre a vi vesti bucurie mare, care éra, nu e numai a unui individuu, nici o unei clase din societatea omenéscu, ci este bucurie comuna tuturoru far deschilinire de rang, sexu séu etate, si aceea se cuprinde in vestea angerului: „Éta vestescu voua bucurie mare, ca s'a nascut mantuitoriulu, care este Christosu Domnulu!“

Veniti dar I. A! se serbam acést'a serbatóre de mantuire si bucurie mare cu demnitatea ce o merita insemnatatea ei istorica. In scopulu acest'a iau ca tem'a vorbirei mele propositiunea: *Nascerea Dlui este serbatóre de bucurie pentru tóta omenimea.*

Ér ca voi mai unioru se cuprindeti invetiaturile ce se cuprind intrensa voiu impartii-o aceea in trei parti aratandu-ve ántaiu: cum acésta serbatóre este serbatóre de bucurie pentru fericitti'i lumei; a II-a cum este ea serbatóre de bucurie nefericitoru suferindi si a III-a cum este ea serbatóre de bucurie a peccatosiloru. Celu ce are urechi de auditu se auda!

I.

Nascerea Dlui este serbatóre de bucurie, celora pre carii lumea i tiene de fericiti. Vi paru cam curióse cuvintele aceste, cand dicu: ca Nascerea Dlui este serbatóre de bucurie fericitoru din lume; ca si cum n'ar fi la ei tóta diu'a plina de bucurie, ca si cum la escitarea veseliei si a bucuriei loru este ne apertu de lipsa chiar diu'a Nasterei Dlui Isus. Inse nu grabiti cu mirirea vóstra! Aceptati se ve aratu prin câteva trasuri, pe cine tiene lumea de ómeni fericiti si apoi, cred, ca nu ve veti mai mirá.

Pe omulu in acarvi fatia straluce simbolulu sanatatii, carele nu simte lips'a bunuriloru pamentesci si prin esperinti'a si sciinti'a lui s'a inaltiatu mai presusu decât mii de semenii sei, pe acest'a ílu tiene lumea de fericitu si starea lui de invidiatu. — Ast-

feliu de ómeni fericiți și cu astfelu de sórte invidiata, aflam multi în lumea acést'a — probabilu că chiar și între voi I. A! Me bucuru de bucuri'a vóstra, nu voiescu a ve conturbá fericierea ba chiar ve indemnú a ve bucurá de fericierea vóstra, numai ve facu atenti, ca în estasulu fericierei vóstre se nu uitati de Ddieu vostru, celu ce v'a deosebitu dintr'atate mii de ómeni; nu uitati, că chiar prin bunastarea vóstra sunteti espusi la cele mai mari pericole, la perderea sufletului vostru. Deórece prin bunurile pamentesci sufletulu vostru se face robulu materialismului, ântaietatea vóstra ve duce la mândrie — și despretuiti pe deapropele vostru; favorisarea norocului ve face se uitati pre Ddieu, se necinstiti pre celu ce este izvorulu tuturor bunatatorilor, și se ve abateti dela virtute, singur'a condițiune a mantuirei vóstre, cu unu cuventu, ve face se ve perdeti *fericierea vecinica* pentru fericierea *vremelnica*.

Nu uitati dar: că bunurile pamentesci ce le posedeti, precum și bucuriele ce vi-le procura ele, sunt nestatornice: că tóte cele pamentesci sunt trecatóre. Nu e sigura bogati'a, poterea și grati'a omenésca. Tóte vestediescu ca flórea ce o sufla ventulu. Nu uitati în fine, că shiar și în gradulu celu mai mare a feririi vóstre, în mijloculu nespuseloru vóstre bogatii, nu poteti fi liberi de necesari și doreri; că trebuie se ve supuneti mortii, și fara darulu lui Ddieu nu vi puteti castigá linistea și salutea sufletésca. Cu adeveratu altele sunt isvórele fericierei! de alta natura sunt bunurile ce umplu sufletulu și inim'a de fericiere adeverata și netrecatóre. Acele sunt bunurile pe care moliele nu le mananca nici furii nu le fura, căci numai astfelu de bunuri ne insotiescu pan la vecinicie. Și tóte aceste bunuri le-am primitu prin singura Nascerea lui I. Christosu!

Bucurative dar I. A. căci adi prin Nascerea mantuatoriului, s'a pusu bas'a bucuriei și fericierei vóstre! Pentru voi a luatú elu asupra sa trupu omenescu facandu-se nóna asemene intru tóte, afara de pecatu, ca mantuindune de robia pecatului se ne înpace cu Ddieu, se prefaca bucuriele trecatóre a lumii în bucurii vecinice, netrecatóre. Bucurati-ve! bucurati-ve! că vi s'a nascutu mantuatoriulu, carele v'a „slobozitu pre voi de pecatu, facandu-ve robi lui Ddieu, aveti rodulu vostru spre *santienie*, éra sfersitulú viéti'a vecinica.“ (Rom. c. VI. 22.)

II.

Inse Nascerea lui Christosu este serbatóre de bucuria *si-a celoru ce suferu în nefericiri*, precum veti vedé în partea acést'a.

Viéti'a muritoriului este incopciata de mii de necesari și nefericiri, și pe langa favoritií sortii nu sunt rari omenii amariti de densa! Déca se afla ómeni, pe cari-i torturédia lipsele dilnice, cu adeveratu, se gasescu și altii, carií pelanga aceea, că se afla în noianulu ne-ajunsuriloru, sunt parasiți și de neamuri, preteni, ba chiar și de sperantia.

Multi fiindu cuprinsi de morburii, nu potú cercetá biseric'a și a ascultá cuventulu lui Ddieu ce se restese în biserică. Sunt multi carora li s'a rapitu celu mai scumpu tesauru a vietii prin mórtea sotiei, a parintiloru, fratiloru séu a filoru sei iubiti; sunt érași carií în angustulu cercu familiaru sunt torturati de turiele neintielegerii, de neascultarea filoru depravati. În fine sunt unii ómeni, carií în chipu de remuneratiune, pentru că-si implinescu oficiile cu credintia și diligintia, sunt persecutati și tractati cu *ingratiudine*. Deci puteti vedé cumca în lumea acést'a

se afla multi și de multe feliiuri nefericiti — e probabilu că și între voi I. A!

Deci voua suferindiloru nefericiti vi este Nascerea Dlu o serbatóre de bucurie mare! Priviti numai și ve convingeti că în ce imprejarari se nasce mantuatoriulu nostru I. Christosu, petreceti-lu cu privirile vóstre, pe cararea lui spinósa, care a facut spre a ve gati voua fericierea vecinica, și cand vedeti cumca mantuatoriulu au fost atat de sáracu, încât nu avú unde se-si plece capulu, că pentru a ve asigurá voue imparati'a ceriului, densulu au suferitu góne, torturi și batai, și că omenimea pentru acarei fericiere primí a se nasce din fecióra, în chipu de multiemita, îlu restignesce — suferintiele și necesurile vóstre vor fi mai suportabile și mai usióre.

Suferindiloru! éta vestescu voua bucurie mare că s'a nascutu Dlu în cetatea lui Davidu! Elu a deschisu bratiulu parintelui ceresca, ca se ve primésca pre voi de nou în dragostea sa, incredintiandune, că tot ce vi trimite, servesce spre fericierea vóstra. Deci prin bucurie cât si dorere, prin norocire cât si nefericire Ddieu își arata semnulu dragostei sale catra voi. Sunteti seraci? Sunteti cercetati de boale și intristari? ati perdutu pre iubitií vostri? Nu desperati! căci Isusu Christosu prin nascerea sa v'a adusu o astfelu bunatate, care nimene vi-o póte rapi, și care în mijloculu suferintieloru vóstre ve luminéza și inbarbatéza.

Nimene nu póte rapi invetiatur'a lui mantuítóre, nici póte inchide naintea vóstra cerurile ce le poteti dobandi priu imitarea acelorú invetiatori. Rescumperarea castigata prin I. Christosu ne dá asigurarea că ducandu o viétiá buna aici pe pamentu dobandim imperatia cerésca, și acést'a este destulu spre a ne face ca se nu cademu sub povar'a necesuriloru lumesci. Bucurative dar voi *nefericitoru suferindi!* căci Christosu, carele s'a nascutu mangae pre toti cei intristati, usióréza consciintia incarcata de pecate.

Si aici se arata Nasterea lui Cristosu *ca serbatore* de bucurie *pacatosiloru*, despre ce voiu vorbi în partea ultima a cuventarei mele. Se luamu aminte!

III.

Déca si-a alesu noroculu favoritií sei, ér nenorocirea victimile sale: atunci pecatulu au cuprinsu întregu corpulu omenimei, și fie-care trebue se ne rugamu dicandu „*Dne înduratu fii mie peccatosului!*“ Omú fara de pecatu pe pamentu nu esista și celu mai amaru minutu a vietii nóstre e acela, cand cunoscinti'a, ni re'nprospetédia în memorie peccatele nóstre. Frica, cutremuru și suparare cuprinde sufletulu nostru la reamintirea faradelegiloru comise, — desperati și fara simtire ne pierdemu și pucinele nóstre bucurii și sperantie ce am avutu. Toti suntemu pacatosi I. A! si dreptu dicand, potemu se si avem frica de asemenea sórte: déca n'amú avé jertfa bine primita pre Mantuatoriulu Christosu. Se ne bucuramu dar din adenculu sufletului! căci éta vestescu bucurie mare, că s'a nascutu mantuatoriulu în cetatea lui David, care este Christosu Dlu.“ Elu este jertfa nepretiuata, elu este impaciuitorulu omului cu Ddieu. Rugaciunea, intristarea și sudorile lui din gradin'a Getsimani, sangele versatu din cósta lui; tóte aceste jerte aduse de fiulu lui Ddieu la tronulu celui preá înaltu au mijlocitu iertarea și impacarea nóstra cu Ddieu . . . — Si că acésta jertfa au fost placuta lui Ddieu, se dovedesce prin minunata inviere din morti a lui I. Cristosu, *facanduse incepatura celoru adormiti*. Pacatosiloru! întorceți ve sincerile vóstre rugaciuni catra Christosu Dlu,

si celu-ce a potutu mijloci iertare omenimei va dobandi dela Ddieu si iertarea vóstra.

I. A! Rugaciunea nóstra numai asia va avé efectulu doritu déca ea va fi effusulu caintiei adeverate, fiindcă elu a „venitu se caute si se mântuésca pre celu perdutu.“ — Insemnative dar bine I. A! numai aceia potu dobandi prin mijlocirea lui I. Cristosu iertare si fericire cerésca, carii facu pocaintia adevérata, nisuindu a umbla pe calea indegetata de I. Cristosu. Atunci si numai astfelu va fi serbatórea Nasteri Dlui serbatórea de bucurie pecatosiloru, déca ei vor face propusu nestramutatu a se renasce prin pocaintia adevérata, prin imitarea fapteloru bune, si esercitarea virtutiloru.

Astfelu inoiti si-inbogatiti in Ddieu dorescu eu se ve vedu pre voi pre toti I. A. in diu'a acésta mare de serbatóre! — Dee Ddieu ca cuvintele mele prindiendu radacini adenci in inimile vóstre, se rodésca in voi bogati'a virtutiloru crestinesci. Amin!

I. I.

Discursu

rostitu la conferintia preot.-invet., ce s'a tienutu in 18/30. Octomvre, 1882 in Totvaradia.

Onorata adunare!
Domnii mei!

Ve salutu in numele Preasantitului nostru Archipastoru, care m'a tramisu in jurulu DVóstre, si mi-a concrediutu onorifica sarcina: d'a Ve descoperi dorintiele Lui intiepte, d'a Ve talcui aspiratiunile Lui nobile si in urma de a Ve aduce binecuvantarile Lui.

Me simtiescu fericitu, cá potu se vedu grupandu-se in juru de mine individi chemati d'a se lupta pentru cultura poporului nostru — preoti si invetiatori, ei trebuie se fia vatavii spre a conduce poporulu catra lumina eterna a virtutii si a culturei!

Domniloru!

Suntemu adunati, solemnitatea este deschisa, si acum me va intreba fia care dintre DVóstra: ce este scopulu, care ne au adusu pre noi astadi aici?

Diua de astadi e o serbatóre, in care lumina voesce se franga intunereculu tristu; uniti in cagetu uniti in simtiri am alergatu cu totii aici, pentru a ne sfatui barbatesce: cum se mantuimu scumpulu nostru poporu din nóptea fiorósa a decadintiei si cum se-lu indreptamu, pe a virtutii sublima cale, catra — fericire! . . . .

Permitemi se me esplicu mai lamuritu: privésca totu insulu in inima sa, si acolo va gasi iubirea catra totu, ce este bunu, adevératu si frumosu; acolo au saditu natura o dorintia nestemperata, care ilu indémna pre omu, d'a se lupta dupa fericire preste tóta viétia, si apoi daca aici nu au potuto afla, o speréza dupa mórté, pentru cá asia i promite sânta lege a lui Cristosu. — Dela plugariulu sermanu pan' la imparatii cei mari, teneru si betranu dupa fericire se lupta, si acésta lupta, este descrisa pe fia care pagina din istoria omenimei intregi.

Mintea pe omu l'a desteptatu din somnulu adúncu a dobitociei, si atunci au venitu lipsa amara si grigile negre, si din aceste erá impletitu sbiciulu de focu a ingerului, care pe omu lu au datu afara din paradisu, dupa cum ne naréza graiulu alegoricu a sfíntei Scripturi; din acelu momentu s'au inceputu lupta pentru fericire, când mintea omenésca despre tóte lucrurile au întrebatu: cum sunt si pentru ce sunt asia?

De atunci lupta curge si istoria ne spune, cá s'a stinsu poporulu elin, a carui fapte stralucescu, cu unu lustru neperitoru, apoi dintrunu poporu alesu au iesitu Christosu, si pentru fericirea omenimei pe cruce au moritu, s'a cutropitu imperiulu Romei, apoi au urmatu intunericulu evului mediú, din care s'a nascutu epocha marétia a luminei si a culturei de astadi, in care s'au desteptatu consciintia natiuniloru, si ele au scuturatu depre sine jugulu sclaviei rusinóse; dar' lupta inca nu s'a finitu, si nici nu se va curma, pana numai va fi vr'unu omu pre pamentu.

Si óre ce este fericirea?

Éta ve spunu:

Din dóua parti este zidita fiinti'a omului: din corpu si din spiritu; corpulu te léga de tierina pamentului, spiritulu te inaltia preste tóte fapturile, elu 'ti forméza unu idealu despre bine si adevéru, catra care trebuie se te apropii neobositu.

Corpulu omenescu e o biserica, cáci in elu spiritulu locuesce, care e o parte din Dumnedieu; corpulu trebuie dar' prin lucru otielitu, si nobilitatu prin cumpetare si infrenarea pofteloru si a patimiloru nedemne de omu, trebuie scutitu de leue si desmédare; in corpulu trândavu si desfrenatu spiritulu slabesce, se intuneca si apoi se stinge nu preste multu; mintea sanatósa numai in corpu lucratoru si cumpetatu locuesce.

In corpulu de lutu au aruncatu natura spiritulu, schinteia Dumnedieésca, si déca voesci se fii in adevéru fericitu, trebuie se 'lu cultivedi pre acesta, imbogatinduti anima cu sentieminte nobile si luminandu mintea prin cunoscintie folosítóre.

Fericitu e omulu atunci: „cand mintea este regina“!

Déca ti-ai perfectionatu puterile trupesci si sufletesci asia, incât cu pricepere agera se poti cautá si gasi adevéru, se faci pururea binele si se te scii desfata linistitu in ceea ce este frumosu, atunci se va ivi in sinulu teu o armonia farmecatóre si acésta este — fericirea! . . . . .

„Unde e unulu nu e putere“!

Fericirea este o dina, care si-a ziditu palatulu pe unu munte naltu si pedisiu si numai cu facia sciintiei si virtutii in mana te poti urocá, pe o carare angusta si spinósa, catra locasiulu ei.

Popórele mari a Europei de astadi se aventa si repede se inaltia pe treptele culturei catra fericire si celu ce voesce pasí se tiena cu ele, nu este iertatu se pérda fara lucru nici unu momentu. — Sciintia este putere, celu ce posiede invetiatura este domnu preste altii. — Asemenati poporulu nostru cu natiunile culte a le veacului de astadi, si veti afla, cá elu este inapoi si nu se póte inca amesura nici chiar' cu popórele cu cari locuesce la unu locu, elu privesce, cum se grabescu a inainta toti pe intrecute, dar' elu sta debilu in curentulu culturei si propasiesce asia de incetu, incât 'lu ajunge miseria si desperatiunea, pentru cá nu are pe deplinu in manile sale arma prosperarei morale si materiale. — Si óre pentruce nu o are?

Abia trecura treidieci de ani, decând Románulu s'a eliberatu, decând i se iérta a se lumina si a fi domnu in casa sa; seclii multi au zacutu elu in robia amara, suprimatu si batjocuritu „pe vechiulu seu pamentu,“ pe cand alte popóra se desfatau in darurile libertatii si a invetiaturei si ast'felu apucara inainte asia, incât acuma Románulu trebuie se alerge, déca vré s'ajunga pe urmele lorú; dar sperantia se

nu ni-o perdemu, poporul nostru are inca destula fortia vitala, poterile lui in suferinta nu s'ca usioru, pentruca elu este fiulu Romei, este unu vulturu, care dupa ce indura suferinta prin seclii intregi, astadi e inca prea debilu de a s'ora, caci sub aripele lui, ca o gangrena, cerca a se furisa demoralisarea, ignorantia si paupertatea; se le vindecamu aceste si atunci vulturu falnicu va s'ora catra splendidulu sora a culturei!

Inse a regenera unu poporu este o mare intreprindere, si unu omu fia cat de tare singuru nu o pote realiza; trebuie, ca mai multi se se infratiasca prin legamentulu intielegerei bune, pentruca invingerea numai asia se pote spera.

Sa se unesca dar' aceia, cari sunt chiamati, spre a deplini opera mare a renascerei!!

Dar' ore cine cunoste mai aduncu scaderile si lipsele urginti a le poporului, cine este chiamatu, cine are s'anta datorinta d'ale vindeca? — Nime altulu, dec'at preotulu si invetiatorulu poporului. Ei traiescu in contactu nemijlocitu cu fiii poporului, loru 'si marturisesce poporul scaderile, dela ei cere sfatu, cand 'lu cerca necasulu seu 'lu lovesce a sortii sbiciu necrutiatu.

Suntemu prea convinsi, cumca nu existe nici unu preotu si nu se afla nici unu invetiatoru, caruia se nu-i zaca la inima desteptarea si fericirea poporului nostru, ba din potriua trebuie se recunoscemu, ca preotulu si invetiatorulu romanu au facutu destulu pentru poporu deatunci, dec'and au eslamatu poetulu:

Desteptate romane . . . . .!";

Dar pre cum disei a ferici pe unu poporu e o problema grava caci hydra, care musca din corpulu s'antu a natiunei nostre are capete multe, ranele sunt numeroase si se pote, ca fiecare le vede, dar singuru, lasatu pe sine este prea slabu, d'a se lupta cu succes!

Acesta este cauza, pentru care Preas. nostru Archipastoru au instituitu conferintiele preotiesci-invetiatoresci, adeca condusu de iubire parintesca au bine voitu a randuf ca preotii si invetiatorii nostrii se se adune in fia care anu, la diferite locuri, pentruca se se intielega fratiesce, cum se salveze poporul din noptea nesciintiei si a paupertatii, cum se ilu misce mai grabnicu catra fericire; apoi aici se spuna totu insulu: ce scaderi si ce pecate are. Apoi imprasciindune din consultarea acesta se se reintorca fia care la ai sei si se vestesca in scola si depre amvonu, in totu loculu si la tota ocaziunea sfaturile si principiile mantuitoare; ca in urma uniti prin acela si cugetu si petrungi de unu sentimentu, se redicamu poporul la aceea trepta a culturei, care o pretinde veaculu de astadi!

„Preoti cu crucea 'n frunte!“

Omulu numai atunci este vrednicu se-lu numimu corona creatiunei, cand mintea si inima lui de-o potriua sunt cultivate: asia si o natiune numai atunci devine mare, deca biserica ei este unu radimu adeveratu simtiemintelu morale, er scol'a ei stralucesce ca unu faru nestinsu a culturei.

Ore de unde resare religia, de unde credinta in inima nostra? Omulu se simte pre debilu in lupta cu s'ortea, pentru aceea privesce petrungu de pietate in susu catra ceriu si cauta acolo ajutoru. Deca nu vor mai resuna immarile religioase, deca langa s'antulu altaru preotulu nu va mai rosti rugatiuni atunci din inima poporului se va stinge sperantia, elu va retaci miseru si desperatu.

Preotileru! voi mijlociti legatura intre ceriu si pamentu, prin graiulu vostru vorbesce omulu cu Ddieu.

Ce chemare sublima! . . . . .

Dar' se ve spunu si mai multu: preotulu nostru pote fi pe chemarea sa de doua ori mandru: „religia raseritena este aceea, in care Romanii au aflatu scapare si prin care au triumfatu“ nu odata. Preotulu romanu au potutu salva natiunea atunci, cand Romanulu gemu in sclavia amara, bajocoritu prin lovituri de cnuta si iataganu, pentru ce se nu o salveze dar' in diua de astadi, cand este iertatu ori cui d'a se destepta prin invetiatura, astadi, cand preotii altoru popore potu se conduca turmele loru prin cultura la fericire. Si cugetati ca elu acesta nu o va face seu ca nu o pote realiza?

Nu e adeveratu, elu s'a luptatu in trecutu, se lupta adi si va fi in venitoru neobositu, dar' obstacolele sunt prea numeroase si trecu peste poterile lui!

Unde sunt armele, la cari trebuie se recurga preotulu, cand vre se lumineze pe fiii sei, cei suferesci?

Eta vi le descoperu:

Dupa ce omulu s'a despartitu de scauniile scol'ei, vine o etate, cand elu mai usioru invetia din vedere si audiu, invetia mai usioru prin fapta si cuventu dec'at din liter'a rigida scrisa pe pagin'a cartii; omulu adultu cu placere se va apropia dar' de amvonu, deca de acolo unu preotu evlaviosu indrepta catra elu o vorba parintesca, unu sfatu consolatoru; nu pote nime nega, cumca „predica bine rostita“ este o arma potinte in mana preotului, o cuventare nemaestrata dar' bogata in principii sanatoase, care isvoresce din inima, isi gasesce calea catra anima ori cui; ea este toiagulu, care frange desperatiunea si despica orcanulu patimiloru deposite; asia dar intonamu susu si tare, cumca predica trebuie se tia pururea o parte intregitore a slujbei Dumnediesci! Preotulu va pote ferici pe credintiosi deca posiede deajunsu poterea cuventului; redicese elu numai pe amvonu incunjuratu de aureola credintiei, graiesca catra poporu, si veti vedea, ca elu va fi Orfeu, de acarui glasu vrajitoru patim'a selbatica, blanda se face, se aprinde intusiasmulu si in lacrimi se topesce nepasarea rece si surda!

Dumnedieu au disu: „Se fia!“ si la cuventulu lui tote s'au facutu; inse omulu muritoru trebuie se muncesca, trebuie se asude, deca vrea, ca se se implinesca, cea ce a graitu; unu preotu adeveratu nunu-mai impartasesce turmei sale invetiaturi, ci prin fapta, prin esemplulu seu propriu indamna si arata cum trebuie a realiza cele audite in biserica. In virtute si moralitate preotulu se stee, ca unu esemplu viu inaintea poporului seu, mai nainte elu se faca fapte nobile atunci fiii sei 'lu vor imita: eta cultulu moralei, eta o „religiune practica,“ basata pe esemplulu preotului, care este mai multu vrednicu, dec'at esecutarea mecanica a formelu bisericesci.

Esemplulu este arma, prin care poti educu nu numai pe fragedulu pruncu, ci poti indrepta pe cararea virtutii si pe barbatulu in versta. Acestu principiu educativu 'lu au confirmatu esperintie seculare, l'au vestitu toti invetiatorii omenimei dela Plato pana la Hegel.

Celu ce traesce intre omeni cu virtute si caracteru firm, mai ca e imposibilu se devina reu si nemoralu, pentruca in fine virtutea si moralitatea inca nu este altu ceva, dec'at o datina.

Preotulu trebuie se fia dar „unul omu de modelu in tote“, unu parinte comunu a poporeniloru sei, care

se bucură, când ei se veselesc și cu ei d'o potrivă plange când sunt întristați, strălucesc prin întielepțiune și este nesacată în sfaturi consolătoare, posedă maniere fine, în veselie e cumpetatu é' inima lui e inflacărata de veritatile mari ale științei și a religiunii, unu astfelu de preotu va fi în adevéru „regele comunei sale;“ atunci poporul, pe care elu îl guvernéza, cu usioratate va înfrunta greumintele sortii, elementele straine și neamice nu 'lu vor surpa, în lupta va fi tare și nici odata nu va peri!

Disei mainainte, cumca omulu crescutu în biserică, din vorba preotului pôte se 'și împrumute nutremente pentru minte și inima, dar óre de unde primesce lumina invetiaturei fragedulu pruncu, pentru care abia au resaritu zorii vietiei? . . . Ceea ce este biserică pentru omulu crescutu, este scóla pentru mladitiele fragede a le omenimeii.

„Dati-mi scóla, și ve voui regenera omenimea întréga!“

Asia au disu eruditulu Leibnitz, și într'adeveru trebuie se marturisimu, cumca scól'a este acelu punctu archimedeu din care poti converti o natiune întréga pe cararea virtutii și a culturai; în mâna invetiatorului sunt depuse destinele ori carui poporu, după preotu invetiatorulu este alu doilea individu chematu de a fericí omenimea. — Asia dar tóte nisuintiele și aspiratiunile preotului și a invetiatorului trebuie sê se întregésca împrumutatu, „unu sufletu trebuie se bata în amenduoi“ căci pana când lumea 'i va vedé traindu întru întielegere buna, pana atunei scól'a și biserică va fi vedinte și cercetate diligentu, înse discordia între preotu și invetiatoru va avé cele mai triste urmari: poporul nu va mai crede în puterea salvátore a științei și cu ironia amara va privi catra altaru și sacramente.

(Va urmá.)

Nr. 764. Sc.

Cerculariu catra tóte protopresbiteratele din diecesa Caransebesiului.

Cartile scolastice: a) Gramatica româna în scólele elementare tractata din bucati de cetire etc. Partea I. de Vasile Mandreanu. Lugosiu 1882. pretiulu 1 fl. 20 cr. menita pentru invetiatorii, și b) Gramatica româna în scólele elementare, tractata din bucati de cetire. Partea I. anulu alu 3-lea și alu 4-lea de scóla etc. de acelasi autoru, pretiulu 45 cr. menita pentru scolari, fiind esaminate și aflate de coresponditóre scopului, prin acésta se introduc în tóte scólele nóstre din întréga diecesa. Cea ce On. D. Ta vei publica tuturoru invetiatoriloru din tractulu On. D. Tale luandu dela densii reverse și trimitiendule încóci.

Totdeodata primesci insarcinarea de a aretá încóci pe acei invetiatori, cari nu-si vor procura aceste carti, ca se fie tractati de Consistoriu după cum merita.

Caransebesiu din siedintia cons. tinuta în 18. Noemvrie 1882.

Episcopulu diecesanu
Ioanu Popasu, m. p.

D i v e r s e.

* P. S. S. D. Episcopu Ioanu Metianu a adresatu o circularu catra tóte oficiile protopresbiterale și parochiale din eparchia, prin care îndatoréza epitropiele parochiale a purtá în biserică la *Botezulu Domnului* disculu metropoliei, a carui venitu este destinat pentru crearea și înmultirea unui fondu metropolitanu.

* **Sântirea bisericeii din Rostociu.** Dumineca în 14/26. Noemvrie anulu cur. a fost o adevérata și sánta di de serbatóre pentru poporulu din comun'a Rostociu, căci Reverendissimulu Domnu Ioanu Groza protopopu și inspectoru scolaru alu tractului Halmagiu, însotitu de trei preoti, anume: Ioanu Farcasiu din Plescutia, Nicolau Hardutiú din Aciutia, Ioanu Sabo din Dumbrava, li-a sántitu biseric'a cu mare pompa, carea s'a reparatu din indemnulu bunului ei epitropu Ioanu Bota economu. La finea servitiului divinú Reverendissimulu Domnu protopopu tiénu ó cuventare frumóse, carea emotioná adencu pe credinciosii ómeni, cari fusera adunati în acésta sánta biserică în numeru fórté mare, atât din locu cât și din satele vecine, — aretandule în liniamente esemple prin cari se descepte întrensii cât mai mare iubire catra sánt'a biserică, ca se ó cerceteze regulatu, sê se róge cu eylvie la atotu potintele Ddieu și în deosebi i facú atenti se-si trimita pruncii cât mai regulatu la scóla. După esitul bisericeii ne-amu adunatu toti preotii și invetiatorii, cari am fost la sántire, cu mai multi ómeni din comuna, dinpreuna cu Reverendissimulu Dnu protopopu la epitropulu localu mai sasu amintitu, unde erá gatitu prandiulu. La prandiu Reverendissimulu Dnu protopopu redicá unu toastu în onórea epitropiloru pentru ostenelele ce le-au facutu pana ce s'a reparatu sánt'a biserică. Mai la urma nu potu trece cu vederea, ca se nu aducu la cunosciintia Onoratului publicu romanescu, că ómenii nostrii din comun'a numita sunt adevérati crestini iubitori de sánt'a biserică, căci fia-care au contribuitu după potintia bani de au reparat'o din nou, pentru-ca se nu spezeze din banii ei, nisuinduse din tóte poterile se-i înmultiesca capitalulu în locu de alu micșiorá. Ioanu Stirbu inv.

† **Necrologie.** În 30. Noemvrie a. c. s'a petrecutu la cele eterne osamintele preoteseii din Ianova *Angelina Dogariu* n. Arcosi, lasandu în urma ei 6. orfani, cari plangu nemangaiati pre neuitat'a loru scumpa mama, și sociulu ei preotulu Ioanu Dogariu. — *Lucretia Tempea* n. *Ursulescu*, sotia Dlui Iosifu Tempea preotu gr. or. ases. cons. și profesoru de limba și literat. romana la gimn. din Lugosiu, în urmarea unui morbu îndelungatu în 14/26. Decemvrie a adormitu în domnulu. — Parintele Ioan Istin din Jadani îndurá ó grea nenorocire. Mórtea i-rapi din viétia fetiti'a cu numele *Luisa*, în 29. Noemvrie, a. c. în urmarea morbului sarlach.

* **Multiamita publica.** Spectatulu Domnu Emericu Kóvér proprietariu, ca patronulu și epitropulu primariu a stei Bisericeii din Marcihaza au donatu unu policiandu de auru pe séma stei bisericeii din Marcihaza — și au contribuitu — respective a anticipatu din bani proprii 500 fl. la edificarea locuintiei preotului. — Deci subsemnatulu în numele comitetului parochialu i aducu cea mai sincera multiamita, și poftescu ca bunulu Ddieu din preuna cu pré Spect. familia se-lu traésca la multi fericiti ani. Marcihaza, 5. Decemvrie. 1888. În numele comitetului parochialu Ioane Suciu, notariu cercualu.

* „A Szt. István korona országainak térképe,“ (map'a tieriloru de sub coron'a s. Stefan), lucrata pe bas'a articoliloru de lege 63 și 64 din 1881 a aparutu la Posner Károly Lajos, în Budapest'a și este cea mai buna mapa din câte au aparutu pana acuma.

La nrulu de fatia alaturamu o lista de abonamentu la „Biseric'a și Scól'a“ pe an. 1883.

Buletin meteorologicu.

Diu'a.	Lun'a.	Presiunea aerului	Temperatura	Cerul
Sambata	23. Dec.	758.3 mm.	6 ° R.	obdusu
Dumineca	24. "	748.5 "	3 "	plou
Luni	25. "	754.2 "	3.1 "	ninge
Marti	26. "	757.6 "	2.4 "	plou
Mercuri	27. "	758.8 "	4.6 "	"
Joi	28. "	761 "	5.8 "	plouos
Vineri	29.	767.5 "	8.3 "	noru

Concursu.

Pe bas'a conclusului consistorialu din Oradea-mare de sub Nr. 1025. B. a. c. pentru deplinirea parohiei vacante de class'a III. *DS. Forâu* cu filia *Prisaca*, tractulu protopopescu alu Beiusului, se escrie concursu cu terminu de alegere pe **2/14. Ianuaru 1883.**

Emolumintele sunt : a) casa parochiala cu gradina a carei folosu se pretiuesce la 40 fl. b) pamentu parochialu de 10 cubule cu venitu anualu de 80 fl. c) câte o di de lucru dela 230 numere de case per. 30 cr. 69 fl. d) biru preotiescu câte o vica de cucurudiu sfermatu dela casa dupa pretiulu de mijlocu 230 fl. e) folosirea cemeteriului 10 fl. f) stólele preotiesci dupa calculu mijlociu 60 fl. de totu 489 fl.

Recurentii vor avea a-si tramite patitiunile sale instruite cu documintele necesarii amesuratu „Regulam. pentru parochii“ pana la terminulu defiptu la subscrisulu in Beiusiu.

Datu in Beiusiu, la 6/18. Dec. 1882.

In contielegere cu Comit. parochialu concerninte

Vasilu Papp, m. p.
protopopu.

Prin decisulu Vener. consist. diecesanu de dato 16/28. Septemvre a. c. Nr. 2292-2191. nimicindu-se alegerea de invetiatoriu intemplata in *Cianadulu-Serbescu*, (Comit. Torontalu) protopresviteratulu B. Comlosiu, la 15/27. Augustu a. c. pentru suplinirea acestui postu in modu definitivu se escrie prin acést'a concursu nou cu terminu de alegere pre **27. Decemvre 1882.**

Emolumintele impreunate cu acestu postu invetiatoresecu sunt urmatórele : 1) Salariu fixu 266 fl. 2) locuinta libera cu 2 chilii si cuina. 3) 50 meti de grán clas'a II-a 4) Pentru lemne singuru invetiatoriului 20 fl. 5) Pausialu script. 6 fl. 6) Pentru trasuri si diurne la conferintiele invetiatoreseci comit. parochialu se va ingrigii ; 7) 2 jugere de pamentu aratoriu si una gradina estravilana a 400 □ si 8) Dela ingropaciuni mari, unde va fi poftitu 50 cr. ér déca prohodulu se va tiené in biserica 1 fl. apoi dela ingropaciuni mici 20 cr. déca va fi poftitu.

Dela recurenti se poftesce se produca testimoniu preparandialu si de calificatiune pentru statiuni de clas'a I-a. NB si numai in lips'a acestora se vor luá in candidatiune recurenti fara testimoniu de calificatiune, numai pre langa celu preparandialu ; dar totu pentru clas'a I-a cu adausu ca in feriile viitórie se depuna esamenu de calificatiune totu pentru statiuni de frunte, — cu acestea avendu langa recursu

se alature langa recursu si cele-lalte documinte prescrie in Statutul org. si a-le adresá si tramite directe comitetului parochialu pana la diu'a alegerei. — Cei ce voru posiede cunoscenti'a limbei magiare séu germana cât mai multu vor fi preferiti. — Dela acei recurenti cari nu sunt cunoscuti poporului in persóna, se poftesce pana la diu'a alegerei a-se presentá in S. biserica din locu, pentru a-si aratá desteritatea in cantarile bisericesci si in tipicu.

Sig. Cianadulu-Serbescu in 18/30. Noem. 1882.

Pentru comitetulu bisericescu parochialu.

Elia Telescu, m. p.
parochu gr. or.

Se escrie concursu pentru postulu de invetiatoriu din comun'a *Ciuchiciu*, la scól'a nóstra gr. orient. romana confesionala aflatóre in protopresviteratulu Bisericeii albe, comit. Carasiu-Severinu, devenitu vacantu dupa repaosarea fostului invetiatoriu Erimia Buza cu terminu pana in **23. Ianuaru 1883 st. v.** in care diua va fi alegerea.

Emolumintele sunt : a) Salariu in bani gata 400 fl. v. a. b) Pausiale pentru conferintiele invetiatoreseci 10 fl. c) Gradina pentru legumi si cuartiru liberu dinpreuna si lemne pentru scóla cât va cere trebuinti'a.

Doritorii de a ocupá acestu postu invetiatoresecu sunt avisati a-si substerne recursele sale bine instruite conform statutului org. bis. si Regulamentului pentru invetiatori on. comitetu par. la adres'a Pré On. D. protopresviteru in Iamu celu multu pana in 20. Ianuaru 1883 st. v. căci mai tardiu incurse nu se vor considerá.

In fine recurentii sunt poftiti a-se presentá in vre-o Dumineca ori serbatóre in s. biserica spre a-si aretá desteritatea sa in cât si tipicu.

Ciuchiciu, 14. Noemvre 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Pré O. D. **Iosif Popoviciu**, m. p. protop.

Se escrie concursu pentru postulu de capelanu din comun'a bisericésca gr. or. romana din *Naidasiu*, protopresviteratulu Bisericeii albe, comitatulu Carasiu-Severinu in urmarea rapaosarei parochului Nicolau Popoviciu, cu terminu pana in **16. Ianuaru 1883 c. v.** in care diua va fi alegea.

Dotatiunea capelanului este : a) Sesiunea parochiala completa de 34 jugere pamentu aratoriu. b) Birulu dela 210 case, dupa datin'a de pana acum care face anualminte de fiecare casa 40 cr. v. a. c) Si stólele usuate dela fiacare casa — va se dica nou alegendulu capelanu se va bucurá de intregu venite stolarie, biru si sesiunea parochiei vacante si va fi alesu defuitivminte, carele fara causa binecventata din partea Vener. Consistoriu nu va fi transpusu la alta parochia.

Doritorii de a ocupá acestu postu de capelanu au a-si tramite recursele sale instruite conform stat. org. bis. si regulamentului pentru parochii Pré On. D. protopresbiteru tractualu din Iamu celu multu pana in 13. Ianuaru 1883 c. v. căci cele mai terdie nu se vor considerá.

In fine recurenti au a-se presentá in vre-o dumineca ori serbatóre de a-si aretá desteritatea in cantu, tipicu si oratorie.

Naidasiu, 28. Noemvre 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Pré O. D. **Iosif Popoviciu**, m. p. protop.

Nr. 754 Sc.

Pentru întregirea postului invetiatorescu din *Costeiu*, în protopresbiteratul Fagetului se escrie concursu cu terminu până la *10. Ianuarie a. 1883*.

Beneficiul împreunatu cu acestu postu este: bani gata 300 fl. 40 m. c. (10/0) de lemne din care se încăldește și scôla; 5 fl. pausiale pentru scripturistica, cortelu liberu cu gradina de legumi.

Competentii au se-si trimite recurselile instruate în întielesulu stat. org. deadreptulu la Consistoriulu diecesanu din Caransebesiu.

Caransebesiu, din șiedintia consisteriala ținuta în 18. Noemvre 1882.

Episcopulu diecesanu
Ioan Popasu, m. p.

Nr. 670. Sc.

Nimicindu-se alegerea de invetiatoriu din *Bransci*, în protopresbiteratul Fagetului, prin acêta se escrie de nou concursu pentru acestu postu cu terminu până *1/13. Ianuarie 1883*. pe langa urmatoriulu beneficiu: Bani gata 320 fl v. a.; pentru conferintiele invetiatoresci 10 fl.; pentru scripturistica 5 fl.; gradina de legumi $\frac{1}{2}$ jugeru și cortelu liberu.

Concurrentii au se-si trimita petitiile instruate în întielesulu stat. org. deadreptulu la Consistoriulu diecesanu în Caransebesiu.

Caransebesiu, din șiedinti'a consistoriala ținuta în 18. Noemvre 1882.

Episcopulu diecesanu
Ioan Popasu, m. p.

În urmarea ordinațiunei Vener. Consistoriu eparchialu din 25. Octomvre 1882. Nr. 2545. pentru parochia de clas'a a III. din *Sintea*, în protopresbiteratul Chisineului, se escrie concursu cu terminu de alegere pe Duminec'a din *23. Ianuarie 1883*.

Emolumintele sunt: a) Una sesie de pamentu parte aratoriu parte fanatiu; b) 4 jugere de pamentu fanatiu, ca rebonificare pentru lemnaritu; c) 130 fl. v. a. în care se computa birulu și tôte venitele stolari. d) Unu fondu întravilanu de 800 stangeni patrati.

Voitorii de a dobandi acêst'a parochie sunt avisați recurselile lor instruate în sensulu stat. org. și a regulamentulu pentru parochii, până în 16. Ianuarie 1883 a-le substerne la subscrisulu protopopu tractualu Petru Chirilescu în Kétegyháza.

Chitighazu la 5. Decemvre 1882.

Petru Chirilescu, m. p.
protopopu.

Pentru vacanta stațiune invetiatorésca dela clas'a I. din *Buteni*, cu salariu annalu de 300 fl. și 100 fl. pentru cartiru, prin acêst'a se escrie concursu până la *1. Ianuarie 1883*. în carea di va fi si alegerea; recurrentii au se produca testimoniu de calificatiune și de conduita și le voru substerne pe calea oficiulu inspectoralu din Buteni, (N. Butyin.)

Buteni, la 6. Decemvre 1882.

Comitetulu parochialu.

În contielegere cu mine: **Constantinu Gurbanu, m. p.** protopresb. inspect. cerc. de scôle.

Pentru vacanta stațiune invetiatorésca din *Manereu*, în inspectoratul Buteniloru, prin acêst'a se escrie concursu până la *27. Decemvre a. c.* în carea di va fi si alegerea.

Emolumintele împreunate cu acêst'a stațiune sunt: a) în bani gata 146 fl. b) în rescumperarea fasolei 6 fl. c) în rescumperarea fenului 10 fl. d) pentru scripturistica 10 fl. e) pentru conferintie 10 fl. f) optu sinice grâu și 8 sinice cucurudia și 8 stangeni de lemne, din cari sê se încăldeșca și scôla, g) cartiru liberu cu gradina.

Recurentii sub durata concursulu se voru presentá vre odata în biserica naintea poporulu și recurselile provideute cu testimoniu de calificatiune și cu atestatu de conduita până la terminu le voru substerne pe calea oficiulu inspectoralu.

Manereu, la 5. Decemvre 1882.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea: **Constantinu Gurbanu, m. p.** protopresb. insp. cerc. de scôle.

Pentru deplinirea parochiei vacante, radicate la clas'a I-a din comun'a *Aliosiu*, în protopresbiteratul Lipovei, prin acêst'a acum a 3-a ôra se deschide concursu, cu terminulu de alegere pre diu'a de *9. Ianuarie 1883 st. v.*

Emolumintele sunt: 1) Un'a sesiune de pamentu. 2) Gradina de legumi de 1 jugeru. 3) Birulu preotiescu: dela un'a sesiune 60 oche; de $\frac{1}{2}$ sesiune 30 oche; de $\frac{1}{4}$ sesiune 15 oche și de $\frac{1}{8}$ sesiune și dileri câte 10 oche de grâu și 4) Stôlele usuat.

Fiindu parochi'a acêst'a — prin ordinațiunea Venerab. Consistoriu diecesanu dto 23. Octomvre 1880 Nr. 2716. — radicata la clas'a I-a, dela recurrenti se poftesce: ca se aiba testimoniu despre absolvirea loru 8 clase gimnasiali, testimoniu de maturitate și de calificatiune pentru parochia de clas'a prima, — care testimonii adnesate la recurselile instruate în sensulu statutulu organicu și a Regulamentulu pentru parochii — adnesate comitetulu parochialu din locu — au de a-le subscerne Reverendissimulu Domnu protopresbiteru Ioanu Tieranu în Lipov'a (B. Lippa) celu multu până în 7. Ianuarie v. 1883.

Recurentii au a-se presentá în vre-o Dumineca ori serbatóre în s. biserica din Aliosiu, spre a-si arêta desteritatea în cantari și cuventari bisericesci.

Din șiedinti'a comitetulu parochialu ținuta la 2. Decemvre 1882 v.

Vasilie Zamfiroviciu, m. p.

Veniaminu Martini, m. p.

pres. comitet. paroch.

not. comitet. paroch.

În contielegere cu mine: **Ioanu Tieranu, m. p.** protopopu.

Pentru întregirea definitivă a parochiei devenite vacante dupa repausatul preotu Ioanu P. Ivascu din comun'a *Gheristo*, protopres. Oravitiei, se escrie concursu cu terminu până în *19. Decemvre 1882 st. v.* în care diua va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: Sesiunea, stola și birulu usitatu din parochi'a vaduvita.

Doritorii de a ocupá acêst'a parochia, au a-si trimite recurselile sale instruate cu documintele prescrise de stat. org. bis. la subscrisulu Administratoru protopres. în Oravitia; ér până la alegere a-se presentá în vre-o Dumineca ori serbatóre în sant'a biserica pentru de a-si aratá desteritatea în cantari și oratoria.

Comitetulu parochialu.

În contielegere cu mine: **Macsimu Popoviciu, m. p. adm.** protopresb.